

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Ryszard

Nazwisko: Syta

Miejsce urodzenia: Kaszewska Wola

Data urodzenia: 19-08-1940

Imię ojca: Józef

Imię matki: Marianna

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Mikrofilm obejmujący wybrane dokumenty z akt Sprawy Operacyjnego Rozpracowania kryptonim „Oda” (nr rej. 20224), prowadzonej przez Wydział III KW MO Lublin w 1975 roku, celem ustalenia „źródła pochodzenia” oraz „kolporterów wierszowanego paszkwilu”, tzw. „Ody”, rozpowszechnianej w formie maszynopisu na terenie Fabryki Samochodów Ciężarowych w Lublinie. Sprawę założono 24.09.1975, w związku z informacją o fakcie kolportażu wspomnianego „paszkwilu”, przekazaną Służbie Bezpieczeństwa (wraz z odpisem wiersza) przez kontakt operacyjny ps. „Tymow”. Jak stwierdzono, „Oda (...) w sposób złośliwy szkalowała politykę cen w Polsce”. Ryszard Syta, zatrudniony wówczas w FSC na stanowisku samodzielnego technologa, został zarejestrowany jako „osoba” do SOR „Oda” w dniu 26.09.1975, pod nr rej. 20234. Według ustaleń poczynionych przez SB, otrzymał on egzemplarz „Ody” od innego pracownika tego przedsiębiorstwa, dostarczył go „do Działu Postępu Technicznego” i „odczytał jego treść pracownikom” tegoż Działu. Ponadto KO „Tymow” poinformował funkcjonariusza Wydziału III, że „wiersz”, przekazany następnie SB, przepisał „z maszynopisu, który do działu przyniósł ob. Syta Ryszard”, co miało to miejsce 19.09.1975. W wyniku działań SB ustalono osoby, które zapoznawały się z treścią „paszkwilu” i uczestniczyły w jego rozpowszechnianiu. Ze wszystkimi, w tym z R. Sytą, przeprowadzono „rozmowy ostrzegawcze”, uzyskując potwierdzenie tej działalności. O kolportażu „Ody” poinformowano też I Sekretarza KW PZPR w Lublinie. Jednocześnie Ryszard Syta jako członek PZPR „za rozpowszechnianie wrogiego wiersza (...) został ukarany naganą partyjną”. W dniu 22.11.1975 zakończono prowadzenie SOR „Oda”, uznając, że „kolportaż wrogiego paszkwilu (...) został przecięty” (maszynopis informacji od KO „Tymow” z 22.09.1975, plan operacyjnych czynności z 24.09.1975, oświadczenia odbiorców i rozpowszechniających wiersz z 23.09 i 24.09.1975, wyjaśnienie R. Syty z 24.09.1975, meldunki operacyjne z 24.09, 26.09 i 22.11.1975). Dnia 09.12.1975 sprawę „zdjęto z ewidencji operacyjnej”, a materiały złożono w archiwum Wydziału „C” KW MO Lublin pod sygn. 9019/II. Akta prawdopodobnie zniszczono (brak informacji o protokole brakowania), zachował się mikrofilm o sygn. 9019/2.

Mikrofilm o sygn. IPN Lu 0229/607 (9019/2), zapisy kartoteczno-ewidencyjne.

W teczce Kontaktu Operacyjnego pseudonim „Tymow” (nr rej. 20238) zachowały się doniesienia z 1975 i 1976 roku, przekazywane funkcjonariuszowi Wydziału III KW MO Lublin, w których wymieniany jest Ryszard Syta. „Doniesienie” z 05.09.1975 w przeważającej części dotyczy jego wypowiedzi na temat podwyżek cen niektórych towarów. W „Uzupełnieniu” i „Przedsięwzięciach”, wpisanych pod treścią donosu przez inspektora Wydziału III, odnotowano dodatkowo, że R. Syta na terenie FSC „przy różnych okazjach (...) zajmował negatywne stanowisko”. Równocześnie, z uwagi na jego przynależność do PZPR, funkcjonariusz SB proponował, aby o „zachowaniu się” i „wypowiedziach” R. Syty poinformować komórkę partyjną. Kolejna informacja od KO „Tymow”, opatrzona datą 22.09.1975, zawiera ręcznie przepisany tekst tzw. „Ody”, krytykującej politykę cenową władz, którą rozpowszechniano w Fabryce Samochodów Ciężarowych w Lublinie. „Tymow” doniósł przy tym SB, że do jego działu maszynopis „Ody” przyniósł R. Syta. Natomiast w doniesieniu z 23.09.1975 przywołano m.in. komentarze pracowników, w tym Ryszarda Syty, odnośnie „wystąpienia tow. Gierka w Sosnowcu”, a zwłaszcza kwestii wolnych sobót. Z kolei doniesienie z 26.02.1976 dotyczyło ich rozmów o wyborach do Sejmu PRL, zaś z datą 13.03.1976 sporządzono doniesienie, w którym KO „Tymow” wymienił R. Sytę w grupie pracowników FSC, w obecności których (zgodnie z sugestią kierownika sekcji) wyłączono głośnik podczas transmisji spotkania z wicepremierem Jagielskim. Jako zadanie do wykonania, pod treścią donosów z tego dnia wpisano: „Śledzić wypowiedzi ww. nt. wyborów”, co miało obejmować w szczególności trzy osoby, których inicjały podano. Jedną z nich był Ryszard Syta.

Akta o sygn. IPN Lu 0017/1151, t. 2 (6619/I).